

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion laadintaohje

Talousarvio ja taloussuunnitelma 2027–2029

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion laadinnan periaatteet	1
2.1	Talousarvion laadinnan lähtökohdat ja taloussuunnittelu 2027–2029	1
2.2	Talousarvion tekninen laadinta, sitovuustasot ja organisaatio	2
2.3	Talousarvioesityksen käsittely.....	4
3	Hyvinvointialueiden taloussuunnittelua koskeva lainsäädäntö	5
3.1	Keskeinen lainsäädäntö.....	5
3.2	Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston ohjeet ja lausunnot	5
3.3	Hallintosääntö	6
3.4	Valtion ohjaus.....	6
3.5	Arviointimenettely	7
4	Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet.....	8
5	Rahoitus	8
5.1	Rahoituksen periaatteet ja hyvinvointialueen rahoitus.....	8
6	Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen käyttötalous- ja tuloslaskelma.....	10
6.1	Toimialakohtainen talousarvio.....	10
7	Henkilöstö	11
7.1	Henkilöstösuunnittelu	11
7.2	Vuokratyövoiman käyttö.....	12
7.3	Palkka ja palkitseminen	12
8	Investoinnit	12
8.1	Hyvinvointialueen investointisuunnitelma ja lainanottovaltuus	12
8.2	Talousarvion investointiosa.....	13
9	Rahoitusosa.....	14
10	Talousarvion raportointi hyvinvointialueilla	16
	LIITE 1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvioprosessin aikataulu vuodelle 2027	17

1 Johdanto

Hyvinvointialueen toimintaa ja taloutta ohjataan vähintään kolmeksi vuodeksi laadittavalla taloussuunnitelmalla. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Aluehallituksen on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon hyvinvointialueen talouden vastuut ja veloitteet. Talousarviota on noudatettava hyvinvointialueen toiminnassa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 73 §:n mukaisesti aluehallitus hyväksyy hyvinvointialueen talousarvion laadintaohjeet.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on laadittu talousarvion laadintaohje koskien talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosia 2027–2029. Ohjeen tarkoituksena on toimintaa ohjaavien asiakirjojen keskeisten sisältöjen kokoaminen erityisesti rahoituksen ja talousarviovalmistelun näkökulmasta.

2 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion laadinnan periaatteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta johtaa aluevaaleissa demokraattisesti valittu 69 jäsenen aluevaltuusto. Hyvinvointialuelain (611/2021) 22 §:n mukaisesti aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Vuosittain valmisteltavassa talousarviossa toimeenpannaan hyvinvointialueen strategiaa, sekä turvataan hyvinvointialueen asukkaille näille lakisääteisesti kuuluvien peruspalveluiden tuottaminen ja järjestäminen, sekä yleisesti varmistetaan, että hyvinvointialue täyttää kaikki sille asetetut lakisääteiset veloitteet. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyy talousarviossaan sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet (hallintosääntö 73 §).

2.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat ja taloussuunnittelu 2027–2029

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on onnistuneen uudistusohjelman avulla saanut käännettyä taloutensa selvästi ylijäämäiseksi. Ensimmäisinä toimintavuosina syntyneet alijäämät saadaan katettua lakisääteisessä määräajassa vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuoden 2027 talousarviota lähdetään laatimaan tilanteesta, jossa talous on jo tasapainoinen, eikä hyvinvointialuetta rasita enää menneet alijäämät eikä alijäämien kattamisvelvoite.

Talousarvio ja -suunnitelmakaudella 2027–2029 Vantaan ja Keravan hyvinvointialue jatkaa palvelujen asiakaslähtöistä uudistamista. Talousarvion laadinnassa huomioidaan uudistusohjelman kustannusvaikuttavuutta ja tuottavuutta parantavat toimenpiteet sekä hyvinvointistrategian linjaukset.

Hyvinvointialuestrategiassa 2026–2029 tunnistetaan, että taloudellinen vakaus on edellytys laadukkaiden palvelujen turvaamiselle. Sosiaalinen ja ekologinen kestävyys luovat perustan taloudelliselle kestävyydelle. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väestön palvelutarve kasvaa

voimakkaasti. Koska menojen kasvu ei voi olla voimakkaampaa kuin valtion rahoitus mahdollistaa, vastataan kasvavaan palvelutarpeeseen pääsääntöisesti toiminnan uudistamisen (uudistusohjelma) kautta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pitää kiinni vuosittaisesta 2 prosentin tuottavuustavoitteesta. Uudistusohjelman toimenpiteet ja niiden taloudelliset vaikutukset huomioidaan talousarviovalmistelussa.

Onnistuneesti toteutettu toiminnan uudistaminen sekä tämän avulla syntynyt hyvä tulos vuosilta 2025 sekä 2026 mahdollistaa kohdennetut panostukset vuoden 2027 talousarvioon. Kohdennukset valmistellaan erityisesti hyvinvointialuestrategian pohjalta, mutta huomioiden myös aluehallituksen työstämät ja nostamat teemat. Kohdennetuilla panostuksilla pyritään saamaan merkittäviä parannuksia asiakkaiden palveluiden saatavuuteen.

Hyvinvointialueen talouden tasapainoa tarkastellaan koko taloussuunnitelman jaksolla. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen taloudelliset lähtökohdat vuoden 2027 talousarvion laadintaan ovat hyvät, mutta tuleville taloussuunnitelmavuosille 2028 ja 2029 ennakoidaan tiukentuvaa valtion rahoitusta. Valtiontalouden tilanne säilyy edelleen hyvin haastavana. Lisäksi rahoituslakiin esitettävät muutokset (ns. ”perälautamalli”) tulevat todennäköisesti leikkaamaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen rahoituksen kasvua.

Taloussuunnitelmakaudella talouden tasapaino tarkoittaa hyvinvointialueelle rahoitusaseman vakaudesta huolehtimista, kykyä toteuttaa ja rahoittaa palveluverkkosuunnitelman ja investointisuunnitelmien mukaisia investointeja sekä taloudellisen liikkumavaran säilyttämistä, jotta vuosittain tehtävissä talousarvioissa on jatkossakin mahdollisuus tehdä kohdennettuja panostuksia strategisesti merkittävimpiin palveluihin. Hyvinvointialueen tekemät palveluiden lisäykset ovat lähtökohtaisesti luonteeltaan pysyviä (kansalaisen luottamuksensuoja) ja hyvinvointialueen tulee sekä asiakkaidensa että työntekijöidensä vuoksi välttää tempoilevaa taloussuunnittelua.

Edellä mainittujen periaatteiden pohjalta, jotta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talous pysyisi kestävästi tasapainoisena, tullaan 2027 talousarvioesitys laatimaan lähtökohtaisesti 75–95 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Vuosina 2028 ja 2029 tavoiteltavaa ylijäämätasoa lasketaan, johtuen sekä valtion rahoituksen tiukentumisesta että jo tehdyistä, kustannuksia kasvattavista investoinneista ja muista panostuksista. Tavoiteltu ylijäämätaso asettuu noin 50–70 miljoonaan euroon taloussuunnitelmavuosille.

2.2 Talousarvion tekninen laadinta, sitovuustasot ja organisaatio

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2027–2029 laadinta aloitetaan keväällä 2026 ja se laaditaan toimialoittain bruttoperiaatteen mukaisesti. Bruttoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että tulot ja menot budjetoidaan erikseen määrärahoina ja tuloarvioina. Bruttobudjetoidut tehtävät rahoitetaan pääsääntöisesti valtion rahoituksella.

Uudistusohjelma ja siinä määritellyt toimenpiteet edesauttavat asetettujen toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamisessa.

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio valmistellaan siten, että se sisältää tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät menomäärät ja tuloarviot sekä investointilaskelman. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Käyttötalouden rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla.

Hyvinvointialuelain (611/2021) mukaan talousarvion ja taloussuunnitelman tulee sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Käyttötalousosa (palvelutavoitteet ja järjestämisen tulot ja menot)

- Toimialuekohtaiset toimintasuunnitelmat ja tuloslaskelmat

Tuloslaskelmaosa (tulorahoituksen riittävyys käyttömeneihin ja poistoihin)

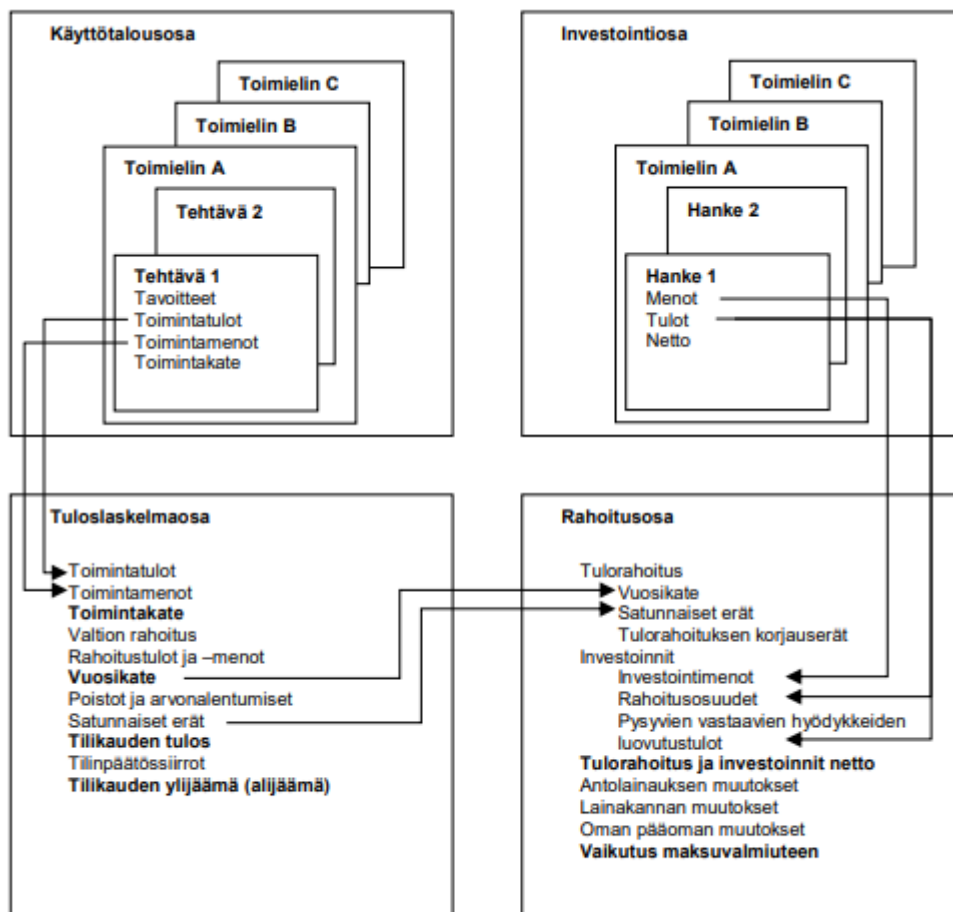
- Hyvinvointialueen tuloslaskelma(t)

Investointiosa

- Investointilaskelma (sis. investointitulot ja –menot, poistot ja lainoitus)
- Investointimäärärahojen tarkemmat käyttökohteet talousarviovuonna

Rahoitusosa (yhteenvedo rahan lähteistä ja käytöstä)

- Rahoituslaskelma

Kuva 1 Hyvinvointialueen talousarvio- ja suunnitelmarakenne

Kun aluevaltuusto päättää talousarviosta, se määrittelee, mitkä ovat aluevaltuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Osa hyvinvointialueen talousarvion taloudellisista tavoitteista asetetaan sitoviksi aluehallitukseen tai aluevaltuustoon nähden. Sitovuus merkitsee sitä, aluevaltuuston päättämät tehtävät, sitovat tavoitteet ja niiden toteuttamiseen myönnetty määrärahat ovat muutettavissa sitovuustasoltaan vain aluevaltuuston päätöksellä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarviossa määritellyt sitovuustasot ovat:

- hyvinvointialue ilman erikoissairaanhoidoa
- erikoissairaanhoido.

Näiden osalta sitova erä on toimintakate. Tuloslaskelmaosan osalta sitovuustaso on vuosikate.

Hallintosäännön 76 §:n mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä aluevaltuustolle siten, että aluevaltuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneiden muutosten takia, on aluevaltuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin ja tehtävä tarvittavat muutokset niihin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 32 §:n mukaisesti hyvinvointialuejohtajan toimivaltaan kuuluu päättää talousarviovuoden aikana tapahtuvista tulo- ja menomäärärahojen siirroista talousarvion sitovuustasojen sisällä.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon palvelut toteutetaan pääosin HUS-yhtymän tuottamina. Valtio ei osoita HUS-yhtymälle suoraa kehysrahoitusta, vaan HUS-yhtymän jäsenet vastaavat yhtymän tehtävien rahoituksesta HUS-yhtymän perussopimuksessa, hallintosäännössä ja talousarviossa sovitulla tavalla. HUS-yhtymän talousarvio perustuu yhdessä jäsenten kanssa valmisteltuun raamiin, josta päättää HUS-yhtymäkokous. HUS-yhtymän raamin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen maksuosuuden on tarkoitus kattaa HUS-yhtymän järjestämisvastuulle kuuluvat erikoissairaanhoidon palvelut kokonaisuudessaan. Raamin ylitykset edellyttävät aina sopeutusta hyvinvointialueen perustason palveluista tai vaihtoehtoisesti lisärahoituksen hakemista valtiolta. Talousarviovalmistelun yhteydessä pyritään varmistamaan, että HUS-yhtymän raamivalmistelussa huomioidaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen taloudellinen tilanne ja pitkän aikavälin taloussuunnittelu. Lopullisessa erikoissairaanhoidon las-
kutuksessa kunkin jäsenen maksuosuudet tasataan tilikauden lopussa toteutuneen käytön mukaisesti.

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio valmistellaan siten, että se sisältää tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot sekä investointilaskelman. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitus-
tarve katetaan. Käyttötalouden rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla.

2.3 Talousarvioesityksen käsittely

Aluevaltuuston on hyväksyttävä kunkin vuoden loppuun mennessä hyvinvointialueen talousarvio seuraavalle vuodelle sekä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Aluevaltuusto antaa evästyksiä talousarviovalmisteluun kevään ja syksyn talous- ja strategiaseminaareissaan.

Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys julkaistaan aluevaltuustolle ja tiedotusvälineille 21.10.2026, minkä jälkeen käynnistyy valtuustoryhmien talousarvioesityksen käsittely. Valtuutetuilla ja valtuustoryhmillä on mahdollisuus tehdä talousarviota koskevia kirjallisia kysymyksiä ja selvityspyyntöjä, joihin hyvinvointialue antaa vastaukset. Tämän jälkeen valtuustoryhmät voivat tehdä muutosesityksiä hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen.

Kaikki muutosesitykset toimitetaan valtuustoryhmien arvioitavaksi ennen talousarvioneuvottelua. Arvioinnin tarkoituksena on, että selkeän kannatuksen saaneet esitykset voidaan hyväksyä suoraan osaksi talousarvioesitystä, ilman kannatusta jääneet muutosesitykset voidaan jättää pois neuvottelusta, ja neuvottelu kohdistuu jäljelle jääviin muutosesityksiin. Laskennassa valtuustoryhmien koolla painotetun suoran kannatuksen tai hylkäyksen raja on 55 % tai sitä enemmän kannatusta tai vastustusta saaneet muutosesitykset.

Aluehallitus käsittelee Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvioesityksen 2027 ja taloussuunnitelman 2027–2029 kokouksessaan 1.12.2026, ja päättäneen esittää, että aluevaltuusto hyväksyy sen kokouksessaan 8.12.2026.

Talousarvioprosessin tarkempi aikataulu on esitetty liitteessä yksi (1).

3 Hyvinvointialueiden taloussuunnittelua koskeva lainsäädäntö

Hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, myöh. hyvinvointialuelaki). Hyvinvointialueiden toimintaa ohjaavat useat eri lait ja asetukset, joiden valmistelussa itsehallinto on huomioitu. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) määrittelee hyvinvointialueiden vastuun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä, kehittämisestä, ohjauksesta ja valvonnasta, jollei muussa laissa toisin säädetä. Järjestämisvastuun toteuttaminen edellyttää hyvinvointialueelta mm. riittävää ammattihenkilöstöä, asianmukaisia toimitiloja ja toimintavälineitä, sekä riittävää omaa palvelutuotantoa.

3.1 Keskeinen lainsäädäntö

Hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta ohjaavat useat eri lait ja niitä täydentävät asetukset, joista keskeisiä ovat:

- Laki hyvinvointialueesta (611/2021)
- Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (729/2021)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
- Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta (616/2021)
- Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta (617/2021)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
- Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta 462/2022

3.2 Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston ohjeet ja lausunnot

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kuntalain ja hyvinvointialueesta annetun lain kirjanpitoa, tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja

toimintakertomusta koskevien säännösten sekä tilinpäätöstietoja koskevien valtioneuvoston asetusten soveltamisesta. Jaoston antamat ohjeet ja lausunnot ovat osa kuntien ja hyvinvointialueiden hyvää kirjanpitolautakunnan sivuilla: <https://kirjanpitolautakunta.fi/hyvinvointialue-ja-kuntajaosto>
Hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeet ovat sitovia.

3.3 Hallintosääntö

Hallintosäännössä on määritelty mm. taloudenhoidon toimintaperiaatteet sekä annettu määräyksiä muun muassa hyvinvointialuestrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta ja taloudenhoidosta. Hallintosääntöä on noudatettava hyvinvointialueen talouden suunnittelussa. Hallintosäännön mukaan tarkemmat ohjeet talousarvion täytäntöönpanoksi annetaan vuosittain talousarvion noudattamisohjeissa.

3.4 Valtion ohjaus

Valtio ohjaa hyvinvointialueita useilla toisiaan täydentävillä keinoilla. Ohjaus perustuu lainsäädäntöön, valtakunnallisiin tavoitteisiin, valtion rahoitukseen sekä systemaattiseen seuranta- ja neuvottelumenettelyyn. Lainsäädäntö määrittää hyvinvointialueen järjestämisvastuun, asukkaiden oikeudet palveluihin sekä talouden keskeiset reunaehdot, mukaan lukien vaatimuksen talouden tasapainosta ja alijäämien määrääjassa kattamisesta. Valtion ohjaus ei ole operatiivista vaan sen tavoitteena varmistaa, että itsehallinnolliset alueet pystyvät järjestämään lakisääteiset palvelut yhdenvertaisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Valtiovarainministeriö vastaa ohjauskokonaisuuden yhteensovittamisesta painottuen erityisesti talouteen ja rahoitukseen. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa sosiaali- ja terveyspalvelujen sisällöllisestä ja strategisesta ohjauksesta, ja sisäministeriö ohjaa pelastustoimea ja varautumista.

Hyvinvointialueet käyvät vuosittain lainsäädäntöön perustuvat neuvottelut valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön kanssa hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluvien tehtävien toteuttamisesta ja hyvinvointialueen taloudenhoidosta. Neuvottelujen tarkoituksena on tukea hyvinvointialueen toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta sekä ohjata hyvinvointialueen järjestämistehtäviä strategisella tasolla valtioneuvoston asettamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet huomioiden.

Ministeriöiden on tarvittaessa annettava hyvinvointialueelle järjestämistä ja taloutta koskevia toimenpidesuosituksia, joilla edistetään hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja valtion välisissä neuvotteluissa 22.10.2025 käsiteltiin mm. alueen järjestämisvastuun toteutumista, taloudellista kestävyyttä sekä aiemmin annettujen toimenpidesuositusten toteutumista. Neuvottelujen pohjalta ministeriöt antoivat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella seuraavat toimenpidesuosituksiset:

1. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.

2. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.
5. Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämisvastuullisina tulee edelleen vahvistaa perustason sosiaali- ja terveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon toiminnallista integraatiota sekä sitoutua yhteisesti määriteltyjen investointien toteuttamiseen.
6. Hyvinvointialueen tulee varmistaa lasten ja nuorten riippuvuus- ja mielenterveyspalvelujen järjestäminen vahvistamalla perustason palveluja.
7. Hyvinvointialueen tulee osaltaan seurata ja varmistaa lakisääteisten sote-tietotoimitusten oikeellisuutta ja kehittää niitä valtakunnallisessa yhteistyössä, jotta alueellinen ja kansallinen tietopohja säilyy mahdollisimman oikeellisena.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa suositukset huomioon talousarviota ja -suunnitelmaa laatiessaan.

Valtioneuvosto vahvistaa vähintään joka neljäs vuosi valtakunnalliset strategiset tavoitteet hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien hoitamiseksi yhdenvertaisesti, laadukkaasti ja kustannusvaikuttavasti. Hyvinvointialueen on otettava valtakunnalliset tavoitteet huomioon strategisia tavoitteita asettaessaan. Valtioneuvosto vahvisti 28.5.2025 Hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2029. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa valtakunnalliset tavoitteet huomioon strategisen tason toimintaa suunnitellessaan.

3.5 Arviointimenettely

Arviointimenettelystä on säädetty hyvinvointialuelain (611/2021) 122 §:ssä ja 123 §:ssä. Arviointimenettelyllä seurataan hyvinvointialueiden talouteen ja palveluiden järjestämiseen liittyviä edellytyksiä selvitä tehtävistään.

Valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos:

- 1) hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa, kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien;
- 2) hyvinvointialueen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia kaksi tilikautta peräkkäin;
- 3) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin; tai
- 4) hyvinvointialueelle on myönnetty lainanottovaltuus, tai kaksi kertaa kolmen peräkkäisen tilikauden aikana hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 11 §:ssä tarkoitettua lisärahoitusta.

Arviointimenettelyä varten asetetaan arviointiryhmä, johon nimetään jäsenet valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön ja hyvinvointialueen toimesta. Arviointiryhmä tekee ehdotuksen hyvinvointialueen talouden tervehdyttämiseksi ja palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi tarvittavista toiminnoista. Aluevaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat aluevaltuuston päätöksiä toimenpiteistä. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävydestä tilikaudella. Hyvinvointialueen on saatettava selvitys valtiovarainministeriön tietoon tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

4 Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 41 §:n mukaan hyvinvointialueella tulee olla strategia, jossa aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategian tulee perustua arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Edelleen lain 42 §:n mukaan hyvinvointialueen toimintaa johdetaan aluevaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

Aluevaltuusto hyväksyi Vantaan ja Keravan hyvinvointialuestrategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 9.12.2025 § 99. Strategia konkretisoituu ja sitä toimeenpannaan talousarvion ja -suunnitelman vuosittaisissa toiminnan ja talouden tavoitteissa sekä toimialojen toiminta- ja työsuunnitelmissa. Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan taloussuunnitelman toiminnan ja talouden tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa.

Eesitykset Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuoden 2027 tavoitteiksi valmistellaan osana talousarviovalmistelua. Nämä ns. sitovat tavoitteet muodostavat hyvinvointialueen vuoden 2027 tulokortin. Hyvinvointialueen talousarvion ja -suunnitelman 2027–2029 tavoitteita asetettaessa huomioidaan myös Vantaan ja Keravan uudistusohjelman tuottavuuden ja kustannusvaikuttavuuden parantamista tukevat toimenpiteet ja yleiset periaatteet.

Hyvinvointialuestrategian etenemisestä raportoidaan aluehallitukselle ja -valtuustolle vuosittain vuosikatsauksen yhteydessä. Talousarvion sitovien toiminnan ja talouden tavoitteiden etenemisestä raportoidaan aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle osavuosikatsausten yhteydessä.

5 Rahoitus

5.1 Rahoituksen periaatteet ja hyvinvointialueen rahoitus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen rahoitus perustuu rahoituslain (617/2021, 5 §) määrittämään laskentamalliin, jonka pohjana on kunnilta siirtyvien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien ja pelastustoimen nettokustannukset. Näiden tietojen pohjalta on muodostunut

laskennallinen rahoituspohja tuleville vuosille. Laskennallisen rahoituksen lisäksi kehyslaskelmassa huomioidaan viimeisimmän arvion mukainen siirtymätasaus, SOME-mallin mukainen kustannusvaikutus (= ikäryhmittäinen väestönkasvu ja ikäryhmien palveluiden kustannukset) ja hyvinvointialueen hintaindeksi. Hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta. Valtion rahoitus hyvinvointialueille ei sisällä erillistä investointirahoitusta.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen rahoitus muodostuu pääsääntöisesti valtion kehysrahoituksesta. Tämän lisäksi toimintamenojen kattamiseen käytetään hyvinvointialueen perimiä asiakas- ja käyttömaksuja.

Näistä merkittävin erä on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät asiakasmaksut. Asiakasmaksutuotoilla katetaan tällä hetkellä noin 5 % hyvinvointialueen palvelutuotannon menoista.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 80 §:n perustuen aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista. Aluehallitus päättää tarkemmin muiden maksujen (pl. asiakasmaksujen) perusteista ja euro-määristä. Aluehallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle. Pelastuslautakunta päättää pelastuslaitosta koskevat asiat 25 §:n mukaisesti.

Hyvinvointialueilla on oikeus päättää itsenäisesti yleiskatteellisen rahoituksen kohdentamisesta tehtäviensä hoitamiseen. Rahoitusmalli sisältää valtion ja hyvinvointialueen välisen vuosittaisen ohjaus- ja arviointiprosessin, jonka avulla arvioidaan hyvinvointialueiden toimintaa ja rahoituksen riittävyttä sekä rahoituslain kriteerien toimivuutta. Ohjaus- ja arviointiprosessin avulla pyritään tunnistamaan ennakoivasti sekä paikallisia että valtakunnallisia muutoksia toimintaympäristössä. Hyvän ennakkoinnin avulla palveluiden ja toimintatapojen kehittäminen mahdollistaa myös taloudellisen tasapainon säilyttämisen.

Hyvinvointialueiden rahoitus määräytyy asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristisuuden, saamenkielisyyden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien ja pelastustoimen riskitekijöiden perusteella (laki hyvinvointialueiden rahoituksesta 617/2021). Määräytymistekijöiden osuudet muuttuvat vuosittain määräytymistekijöiden ja hyvinvointialueiden tehtävämuidosten perusteella kohdistuvan rahoituksen muutosten mukaisesti. Lisäksi valtion rahoituksen tason määrittelyssä otetaan huomioon jälkikäteen hyvinvointialueiden valtiokonttorille toimittamien tilinpäätöstietojen toteutuneet nettokustannukset varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneeltä vuodelta. Rahoitustason tarkistukset tehdään vuosittain.

Rahoituslain (617/2021) mukaan valtion rahoituksen tasoa varainhoitovuodelle määritettäessä otetaan täysimääräisesti huomioon hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien laajuuden tai laadun muutos, jos se aiheutuu asianomaista tehtävää koskevasta laista tai asetuksesta, lakiin tai asetukseen perustuvasta valtion viranomaisen määräyksestä tai valtion talousarviosta. Valtion rahoitusta voidaan korottaa tai alentaa tehtävien laajuuden tai laadun muutoksen perusteella.

Valtiovarainministeriö myöntää valtion rahoituksen hyvinvointialueelle ilman erillistä hakemusta varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Hyvinvointialueelle kohdennettavat määrärahat maksetaan rahoituslain (617/2021) mukaisesti kuukausittain, viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä.

Valtiovarainministeriö julkaisi hyvinvointialueiden ennakkolliset rahoituslaskelmat 30.4.2026 verkkosivuillaan osoitteessa <https://vm.fi/rahoituslaskelmat>. Ennakollisen laskelman mukaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen rahoitus vuodelle 2027 on 1,314 miljardia euroa. Valtion rahoitus kasvaa 4 % vuodesta 2026 ja rahoituksen kasvu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle on maan suurinta. Valtiovarainministeriö tarkentaa rahoituslaskelmia tarpeen mukaan syksyn aikana mm. HYTE-kertoimen taustatekijöiden tarkentumisen myötä.

6 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen käyttötalous- ja tuloslaskelma

Käyttötalousosassa kuvataan hyvinvointialueen ja toimialojen tehtävien perustelut sekä esitetään niitä koskevat määrärahat ja tuloarviot. Kuvauksessa huomioidaan strategisten tavoitteiden luonnoksissa toimialan vastuulle kohdentuvat tavoitteet.

Talousarvion tuloslaskelmaosa sisältää kaikki toiminnan tulot ja menot. Se kertoo, miten hyvinvointialueen tulo-rahoitus kattaa palvelujen tuottamisesta aiheutuvat menot. Kokonaisrahoituksen riittävyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla. Vuosikate osoittaa sen tulo-rahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin.

Poistoissa ja arvonalentumisten erässä on yrityksen taseessa olevasta kalustosta ja rakennuksista tehdyt suunnitelman mukaiset poistot. Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja satunnaiset menot, saadaan tilikaudelle budjetoitujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos, joka tilinpäätöksessä lisää tai vähentää omaa pääomaa. Tuloslaskelmakaava on määritelty kokonaisuudessaan asetuksessa 729/2021 (Valtioneuvoston asetushyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista).

6.1 Toimialakohtainen talousarvio

Keskeisiä hyvinvointialueen suunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä ovat alueen väestörakenne ja asukkaiden palvelutarpeet sekä näiden muutokset, lainsäädäntö muutoksineen sekä henkilöstön saatavuus. Hyvinvointialue on valtion rahoituksen ja ohjauksen piirissä, mikä on huomioitava talousarvion ja suunnitelman valmistelussa.

Talousarviossa kuvataan hyvinvointialueen ja toimialojen tehtävät sekä esitetään niitä koskevat määrärahat ja tuloarviot. Talousarvion 2027 laadinnassa toimialat huomioivat hyvinvointialuestrategian tavoitteet sekä sitovien tavoitteiden luonnoksissa toimialan vastuulle kohdentuvat tavoitteet. Lisäksi toimialat ottavat valmistelussaan huomioon uudistusohjelman toimeenpanoa tukevat toimenpiteet. Kehittämistoimissa huomioidaan palvelujen turvallinen jatkuminen sekä laadun ja saatavuuden parantaminen.

Toimialojen osalta talousarviossa käytetään seuraavaa otsikointia:

1. Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus
2. Toimialan keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2027–2029

3. Toimialojen keskeiset laatua, tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta parantavat toimenpiteet talousarviovuonna 2027 ja taloussuunnitelmavuosina 2028–2029.
4. Palvelutoiminnan seurantamittarit

Palvelutoiminnan seurantamittareina käytetään mahdollisuuksien mukaan kansallisesti määriteltyjä seurannan, arvioinnin ja ohjauksen ydintietojen mittareita.

7 Henkilöstö

7.1 Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnittelulla turvataan riittävä ja osaava henkilöstö tuottamaan ja järjestämään hyvinvointialueen palvelut. Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on henkilöstön käytön tehokkuuden parantaminen, osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön pysyvyys, uudistumista tukevan osaamisen kehittäminen ja riittävän työvoiman turvaaminen.

Henkilöstösuunnittelu on osa toiminnan ja talouden johtamista. Henkilöstöresurssien oikealla kohdentamisella ja osaamisen kehittämällä voidaan vaikuttaa tuottavuuteen, tukea strategisten tavoitteiden saavuttamista ja suunnitella henkilöstömenoja. Hyvinvointialueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa määritellään talousarviovuoden sekä suunnitelmavuosien henkilöstön määrän, rakenteen ja osaamisen kehittämisen tarpeet.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on vuosittain laadittava lakisääteinen suunnitelma. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma perustuu lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007, 631/2021). Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan tulee sisällyttää ne periaatteet, joiden mukaan työnantaja hankkii henkilöstölleen työsopimuslain mukaista työllistymistä edistävää valmennusta ja koulutusta. Lain 631/2021 mukaisesti henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa tulee kiinnittää huomiota osatyökykyisten työllistämisen periaatteisiin ja joustaviin työaikajärjestelyihin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuoden 2027 talousarvion henkilöstösuunnitelmassa uusia virkoja tai toimia ei lähtökohtaisesti perusteta, vaan ensin selvitetään nykyinen henkilöstörakenne ja tarkastellaan, voidaanko nykyisen rakenteen muutoksilla jatkossa vastata asukkaiden tarpeisiin. Hyvinvointialuestrategian mukaisesti, vastataan kasvavaan palvelutarpeeseen ensisijaisesti henkilöstörakenteen uudistamisen kautta.

Samaan aikaan hyvinvointialueen on mahdollista suunnitella kohdennettuja panostuksia valituihin palveluihin. Näillä tavoitellaan kuitenkin merkittäviä näkyviä parannuksia strategisten tavoitteiden saavuttamisessa ja yleiseen palvelutarpeen kasvuun vastataan toimintaa ja henkilöstörakennetta uudistamalla.

7.2 Vuokratyövoiman käyttö

Vuoden 2027 talousarviossa henkilöstömenot budjetoidaan täysimääräisinä. Vuokratyövoiman käyttöä ei budjetoida, sillä tavoitteena on turvata palvelut ensisijaisesti omalla, vakaalla henkilöstöllä.

Vuokratyövoiman käyttöä hillitään edelleen hyödyntäen varahenkilöstöä, tehokasta henkilöstön käyttöä työjärjestelyillä ja muilla toimilla sekä suunnittelemalla henkilöstötarve aina asiakastarve lähtöisesti. Keväällä 2026 käyttöön otettavalla työvuorosunnittelulla luodaan nykyistä paremmat mahdollisuudet henkilöstön käytön optimointiin, joka tukee oman henkilöstön osaamisen kohdentamista palvelutarpeen mukaan mutta myös vuokratyövoiman käytön vähentämistä.

7.3 Palkka ja palkitseminen

Talousarviovuoden henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnittelun perustana on toimialojen olemassa olevat vakanssit. Henkilöstömenoihin vaikuttavat valtakunnalliset palkkaratkaisut. Hyvinvointialueella palkkakustannuksien nousevat työ- ja virkaehtosopimuksien mukaisilla sopimuskorotuksilla. Vuoden 2026 aikana otetaan käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon (SOTE) tasopalkkajärjestelmä ja 1.1.2027 alkaen toimisto- ja hallintohenkilöstön (HYVTES) tasopalkkajärjestelmä. Teknisen ja pelastushenkilöstön (HYVTES liite 7) palkkausjärjestelmä uudistetaan tasopalkkajärjestelmäksi vuoden 2027 aikana. Uudistukset nostavat palkkakustannuksia. Palkkakustannusten nousu katetaan työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisilla korotuksilla.

8 Investoinnit

Investoinnit ovat osa hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden kokonaisuutta, jota valtio ohjaa. Ohjauksen tavoitteena on varmistaa hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyys. Valtion yleiskatteellinen rahoitus hyvinvointialueelle ei sisällä erillistä investointirahaa.

8.1 Hyvinvointialueen investointisuunnitelma ja lainanottovaltuus

Talousarvion investointiosa perustuu investointisuunnitelmaan. Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 16 §:n mukaan hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 15 §:n mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi (ns. lainanottovaltuus). Valtioneuvoston päätös lainanottovaltuudesta perustuu julkisen talouden suunnitelmaan sekä hyvinvointialueen laskennalliseen lainanottovaltuuteen. Hyvinvointialue saa käyttää pitkäaikaista lainaa ainoastaan investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseen.

Lainanottovaltuuden euromäärä on riippuvainen kunkin hyvinvointialueen taloudellisesta tilanteesta, ja lainakanta sekä jo päätettyjen investointien määrä vaikuttavat lainanottovaltuuden suuruuteen. Käytännössä maksimilainamäärä saadaan kertomalla hyvinvointialueen vuosikate 10:llä. Maksimilainamäärästä vähennetään tilikauden alun ennakoitu lainamäärä, jolloin erotus on lainanottovaltuus. Lainamäärää laskettaessa myös lyhytaikaiset lainat otetaan mukaan lainamäärään (sekä alun perin alle vuoden takaisinmaksuajalla nostetut, että pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset).

Investointisuunnitelmaa koskeva esitys on toimitettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle toukokuun loppuun mennessä. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevista investointisuunnitelman osasuunnitelmista ja investointisuunnitelman hyväksymismenettelystä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 25 ja 26 §:ssä ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 11 §:ssä.

Lainanottovaltuutta koskeva päätös tehdään joka vuosi. Valtioneuvosto teki vuoden 2027 osalta päätöksen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lainanottovaltuudesta 1.4.2026. Lainanottovaltuuteen 2027 perustunut päivitetty investointisuunnitelma vuosille 2027 – 2030 hyväksyttiin aluevaltuustossa 18.5.2026 ja toimitettiin valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle.

Hyvinvointialue voi käyttää päätettyä lainanottovaltuutta useana tilikautena, jos se toteuttaa investointia usean vuoden aikana hyväksytyin investointisuunnitelmansa mukaisesti. Investointin rahoittamiseksi otettavaa lainaa voi siten nostaa useana vuonna.

Pitkäaikaisten lainojen lisäksi investointeja voidaan rahoittaa tulorahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä pysyvien vastaavien luovutustuloilla. Mikäli investointitukea on saatavilla, tulisi sen hakemisen olla ensisijaista. Investointeihin saatavat tuet (mukaan lukien EU-tuet) huomioidaan investointimenoja vähentävänä tekijänä.

Lainanottovaltuuden käsittelyn yhteydessä investointisuunnitelmassa esitetään pysyvien vastaavien lisäksi tiedot investointeja vastaavista sopimuksista, vaikka niitä ei käsitellä talousarvion yhteydessä investointeina. Esimerkkinä tästä ovat toimitilat, jotka voidaan rahoittaa usealla eri tavalla. Perinteisen, omaan taseeseen tehtävän investoinnin lisäksi toimitiloja on mahdollista hankkia myös erilaisilla vuokramalleilla, kuten kiinteistöleasing-sopimuksilla ja yhteistyömallilla kuten niin kutsutuilla elinkaarimalleilla. Nämä rinnastetaan investointien ohjausta ja investointisuunnitelmaa koskevassa sääntelyssä investointeihin.

8.2 Talousarvion investointiosa

Talousarvion investointiosa perustuu hyvinvointialueen talousarvion käsittelyvaiheessa hyväksytyihin investointisuunnitelmiin ja siinä esitetään investoinnit suoriteperusteisesti. Lainanottovaltuuden käsittelyn yhteydessä valtion ohjeistuksen mukaisesti investointisuunnitelmaan sisällytettävien investointeja vastaavien sopimuksien arvot eivät sisälly talousarvion investointiosaan, vaan ne käsitellään talousarvion yhteydessä käyttötalousvaikutteisina.

Lisäksi talousarviossa esitetään useammalle vuodelle ajoittuvan investoinnin rahavirtojen arviointi jaksottuminen hyvinvointialueen hyväksytyjen investointisuunnitelmien mukaisina.

Investoinnit esitetään talousarviossa seuraavasti:

	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toiminnan rahavirta				
Investointien rahavirta				
Investointimenot				
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot				
Lainakannan muutokset				
Rahavarojen muutos				

Investointien rahoitus esitetään talousarviossa seuraavasti:

	TA 2026	TS 2027	TS 2029	TS 2030
Toiminnan rahavirta				
Investointien rahavirta				
Investointimenot				
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot				
Lainakannan muutokset				
Rahavarojen muutos				

9 Rahoitusosa

Talousarvion ja -suunnitelman rahoitusosassa osoitetaan yhteenvedona rahan lähteet ja käyttö. Hyvinvointialueen tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa hyvinvointialueen rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Rahoituslaskelman laadinnassa käytettävästä kaavasta säädetään valtioneuvoston asetuksella hyvinvointialueen tilinpäätöksestä esitettävistä tiedoista (729/2021). Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvioon ja -suunnitelmaan 2026–2028 sisällytettävä rahoituslaskelma laaditaan erillislaskelmana noudattaen valtioneuvoston asetuksen mukaista kaavaa.

Rahoituslaskelma perustuu tuloslaskelman eriin ja taseen erien muutoksiin. Rahoituslaskelmassa rahavirratt jaetaan toiminnan, investointien, ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma ja sen liitetiedot täydentävät tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen antamaa kuvaa tulo-rahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakannan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista.

Toiminnan rahavirta: Rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan rahavirtoja kuvaavat vuosikate tuloslaskelman mukaisena sekä vuosikatteen jälkeen esitettävät satunnaiset erät. Lisäksi esitetään tulo-rahoituksen korjauserät.

Investointien rahavirta: Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä sijoitusten osakkeisiin ja osuuksiin käytettyjä varoja tilikauden aikana. Investointien rahavirrassa menona näkyy investointimenot ja tulona rahoitusosuudet investointimenoihin sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot.

Rahoituksen rahavirta: koostuu antolainojen, lainakannan, oman pääoman ja muista maksuvalmiuden muutoksista. Lainakannan muutoksessa on arvio siitä, paljonko hyvinvointialue ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuonna ja paljonko pitkäaikaisia lainoja lyhennetään.

Rahoituslaskelma esitetään talousarviossa seuraavalla tavalla

	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate			
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
Investointien rahavirta			
Investointimenot			
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta			

Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys			
Antolainasaamisten vähennys			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos			
Korottomien velkojen muutos			
Rahoituksen rahavirta			

Rahavarojen muutos, vaikutus maksuvalmiuteen			
--	--	--	--

Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.202x			
Rahavarat 1.1.202x			

10 Talousarvion raportointi hyvinvointialueilla

Hyvinvointialueet raportointi perustuu valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista (729/2021). Asetus sisältää kuvauksen niistä sisällöistä, jotka on oltava neljännesvuosikatsauksissa ja puolivuosisikatsauksessa. Molempien laadinnassa on lisäksi noudatettava kirjanpitolaisa (1336/1997) säädettyjä yleisiä tilinpäätösperiaatteita.

Valtioneuvoston asetuksen (729/2021) 13 §:n mukaisesti neljännesvuosikatsauksen on sisällettävä hyvinvointialueen ja liikelaitosten tuloslaskelmat ja taseet. Lisäksi neljännesvuosikatsauksessa on esitettävä toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoitaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määrään.

Valtioneuvoston asetuksen (729/2021) 12 §:n mukaisesti puolivuosisikatsauksen on sisällettävä hyvinvointialueen ja liikelaitosten tuloslaskelmat ja taseet. Lisäksi puolivuosisikatsauksessa on esitettävä toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä enuste koko vuoden tuotoista ja kuluista.

Edellä mainitun lain mukaisen raportoinnin lisäksi hyvinvointialueilla on lakisääteinen velvollisuus raportoida taloustietonsa valtiokonttorin kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietopalveluun. Valtiovarainministeriö vastaa kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietojen tietosisältöjen ja teknisten kuvausten määrittelyä edellyttävän yhteistyön organisoimisesta. Tietosisällöistä ja teknisten kuvausten määrittelyä vastaa kuntien ja hyvinvointialueiden raportointien tietojen tietomäärittelyä ylläpidon yhteistyöryhmä. Ministeriöt käyttävät kuntien ja hyvinvointialueiden raportointia taloustietoja kuntien ja hyvinvointialueiden lakisääteiseen ohjaukseen ja valvontaan.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 74 §:n mukaisesti aluehallitus seuraa talousarvion toteutumista talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla. Aluehallitukselle ja -valtuustolle raportoidaan toiminnan ja talouden tilanne osavuosisikatsauksissa sekä talousarviovuoden tilanne tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa. Lisäksi hyvinvointialueen talouden toteuma raportoidaan aluehallituksen ja -valtuuston selostustilaisuuksissa.

LIITE 1. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvioprosessin aikataulu vuodelle 2027

Huhtikuu	
VM:n määrärahakehys hyvinvointialueelle (talousarvion valmistelukehys)	
VN:n päätös hyvinvointialueen lainanottovaltuudesta 2027	1.4.2026
Toukokuu	
Aluehallitus hyväksyy talousarvion laadintaohjeen	26.5.
Aluevaltuuston talous- ja strategiaseminaari	28.5.
Päivitetyn investointisuunnitelman toimittaminen ministeriöille (STM, SM ja VM)	31.5.2026
Elokuu	
VM:n määrärahakehys hyvinvointialueelle (talousarvion valmistelukehys)	
Syyskuu	
Aluevaltuuston talous- ja strategiaseminaari	30.9.
Lokakuu	
Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen julkaiseminen (aluevaltuusto + tiedotusvälineet)	ke 21.10
Aluehallituksen kokous: hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys merkitään tiedoksi	ti 27.10.
Marraskuu	
Aluehallituksen seminaari	4.-5.11

Valtuustoryhmien talousarviota koskevat selvitykset ja neuvottelut	
Valtuutettujen ja valtuustoryhmien kirjallisten kysymysten ja selvityspyyntöjen viimeinen jättö-aika, sisältäen asiakasmaksuhinnasto	ti 27.10 klo 15
Hyvinvointialueen vastaukset valtuutettujen ja valtuustoryhmien kirjallisiin kysymyksiin ja selvityspyyntöihin, sisältäen asiakasmaksuhinnasto	ti 3.11.
Valtuustoryhmät palauttavat hyvinvointialueen valmisteluun kootusti omat muutosesityksensä talousarvioesitykseen, sisältäen asiakasmaksuhinnasto	ti 10.11. klo 15
Hyvinvointialueen kooste muutosesityksistä aluehallituksen pöytäkunnalle ja valtuustoryhmien puheenjohtajille kannanottoja varten, sisältäen asiakasmaksuhinnasto	to 12.11. klo 17
Aluevaltuustoryhmien kannanotot muutosesityksiin HVA:lle	to 19.11. klo 10
Äänestystulokset valmiina ja toimitettuna ryhmille	la 21.11 klo 12
Talousarvio- ja taloussuunnitelmaneuvoittelu (aluehallituksen pöytäkunta ja valtuustoryhmien puheenjohtajat)	ti 24.11
Joulukuu	
Aluehallituksen talousarviokokous, TS-esitys 2027–2029	1.12.2026
Aluevaltuuston talousarviokokous: TS 2027-2029 aluevaltuustossa hyväksyttynä	8.12.2026